

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY - MALÝ PRINC

LITERÁRNÍ TEORIE

Literární druh a žánr:

moderní alegorický pohádkový příběh (próza, epika)

Literární směr:

vydáno r. 1943 - jde o jedno z posledních autorových děl; próza z období 2. svět. války

Slovní zásoba:

spisovný jazyk; velice jednoduchý a nenáročný; velké množství metafor a přirovnání; alegorie (skrytý význam); občas také personifikace; výrazná symbolika

Stylistická charakteristika textu:

součástí knihy jsou i autorovy vlastní ilustrativní obrázky; časté filozofické myšlenky; častá přímá řeč; občas i monology Malého prince

Vypravěč:

vyprávění zpočátku probíhá v -ich formě, poté i v -er formě

Postavy:

PILOT: autobiografické prvky autora; MALÝ PRINC: obyvatel cizí planety; neví si rady se svými city, cestováním po jiných planetách získává cenné zkušenosti; různé charaktery dospělých → KRÁL; PIJAN; OBCHODNÍK; LAMPÁŘ; DOMÝŠLIVEC; ZEMĚPISEC; LIŠKA, aj.

Děj:

pilot (vypravěč, autor) nouzově přistane se svým letadlem na Sahaře → když se snaží svůj stroj opravit, objevuje se náhle Malý princ (postava z cizí planety, kterou opustil, protože pochyboval o lásce růže, kterou miloval) → chce po pilotovi, aby mu nakreslil beránka → ten neví jak, a tak mu zkouší namalovat hroznýše se slonem v žaludku (což připomíná klobouk) → Malý princ však trvá na kresbě beránka → pilot beránka nakonec nakreslí, ale Malému princovi se obrázek nelíbí → až když mu nakreslí beránka v bedně, Malý princ je nadšený → Malý princ pilotovi vypráví o svých návštěvách cizích planet → na nich potkával různé dospělé s pokřivenými charaktery → na první planetě potkal Krále, který všechny považuje za své poddané → na druhé planetě se setkává s Domýšlivcem, který chce být všemi uctíván a respektován, přestože zde žije zcela sám → na třetí planetě potkává Pijana, který pije, protože se stydí za svou závislost → na čtvrté planetě žije Obchodník, který si myslí, že všechno je jeho a že všechno lze koupit → na páté planetce nalezne Lampáře, který bez odpočinku zhasíná a rozsvěcí svou lampu kvůli rychle se střídajícímu dnu a noci → na 6. planetce se setkává se Zeměpisem, který se neustále stará pouze o mapy, nic jiného jej nezajímá → poslední zastávkou je pro Malého prince Země, kde potkává moudrou lišku → ta mu vysvětlí, že jediné správné vnímání je vnímání srdcem (láska a přátelství) → zároveň na Zemi vidí lidskou uspěchanost → mezitím se pilotovi podaří opravit své letadlo → Malý princ je smutný, jelikož jeho planeta je daleko, a tak se nechá uštknout hadem, aby jeho cesta zpět byla jednodušší → po smrti se jeho duše vydává zpět na planetu k milované růži, za kterou se teď (po poznání skutečných citů) cítí zodpovědný

Kompozice:

dílo je členěno do 8 kapitol

Prostor:

Sahara (planeta Země) + 6 jiných fiktivních planet

Čas:

neznámý

Význam sdělení (hlavní myšlenky díla):

důležitost citů (láska a přátelství); vyzdvihnutí dobrých lidských vlastností (láska, upřímnost, lidskost, aj.) a kritika těch špatných (materialismus, sobectví, uspěchanost, aj.)

LITERÁRNÍ HISTORIE - společensko-historické pozadí vzniku

Politická situace (mocenské konflikty, aj.):

Adolf Hitler se stává předsedou NSDAP (1921); fašista Benito Mussolini se ujímá moci v Itálii (1921); Adolf Hitler jmenován německým kancléřem (1933); Itálie okupuje Habeš – dnešní Etiopii (1935); probíhá španělská občanská válka (1936-1939); podepsání Mnichovské dohody Německem, Velkou Británií, Francií a Itálií (1938); 2. světová válka (1939-1945)

Základní principy fungování společnosti v dané době:

obava obyvatel z 2. svět. války – mnoho civilních obětí, špatná hospodářská situace

Kontext dalších druhů umění:

HUDBA: Edith Piaf (1915-1963); Igor Stravinský (1882-1971); MALBA: Henri Matisse (1869-1954); Pablo Picasso (1881-1973) – španělský malíř

Kontext literárního vývoje:

v literatuře probíhala raná fáze existencialismu; obecně probíhá literární tvorba za 2. svět. války - za ztracenou generaci tvořil např. Ernest Hemingway

AUTOR

Život autora:

Antoine de Saint-Exupéry (1900-1944) – francouzský spisovatel a válečný letec; nar. se r. 1900 v Lyonu do bohaté rodiny → brzká smrt otce → život na rodinném zámku, jezuitská kolej → brzy tvorba básní → za 1. svět. války studoval ve Švýcarsku → r. 1921 narukoval do armády (později se stal pilotem) → r. 1923 vážně zraněn → r. 1926 zaznamenal první úspěch s povídkou Letec → od r. 1927 práce v západní Africe → Buenos Aires (Argentina) → r. 1931 se oženil a byl jmenován Rytířem Čestné legie → návrat do Francie (zde byl uznávaným autorem) → reportérem ve španělské obč. válce → při pokusu o dálkový let se zranil v Guatemale → ve 2. svět. válce se stal bojovým pilotem (nadále však lit. tvořil) → v létě r. 1944 po vzletu z Korsiky zemřel po pádu svého letadla do Středozemního moře (dodnes není zcela jisté, zda šlo o nehodu, nebo zda byl sestřelen německým stíhacím pilotem Horstem Rippertem, který o tom podal svědectví)

Vlivy na dané dílo:

autobiografické prvky (např. profese pilota); vlastní filozofické myšlenky a názory; humanismus

Vlivy na jeho tvorbu:

pobyt a práce na západoafrickém pobřeží; cestování po světě; humanismus; profese pilota

Další autorova tvorba:

tvořil zejména filozofická díla; např. Citadela (nedokončeno); Noční let; Letec; Válečný pilot, aj.

Inspirace daným literárním dílem (film, dramatizace, aj.):

PŘEKLADY: kniha byla přeložena do většiny známých světových jazyků; MUZIKÁL: Malý princ (muzikál Velké Británie/USA; 1974); OPERA: na motivy tohoto díla vznikly 2 opery; FILM: dílo bylo i několikrát zfilmováno

LITERÁRNÍ KRITIKA

Dobové vnímání díla a jeho proměny:

jde o velice pozitivně vnímanou knihu a jedno z nejúspěšnějších literárních děl všech dob

Dobová kritika díla a její proměny:

také kritika řadí toto dílo mezi světovou literární špičku; Malý princ se v roce 1999 umístil na 4. místě v žebříčku 100 nejdůležitějších knih 20. století podle franc. deníku Le Monde

Aktuálnost tématu a zpracování díla:

podpora dobrých lidských vlastností je téma, které je dnes stále aktuální - možná aktuálnější, než kdy jindy